

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΘΕΣΜΙΣΗ ΚΑΙ ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ ΖΩΗ | ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΦΙΛΟΤΙΜΟ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ | «ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΒΑΛΙΤΣΑ ΚΑΙ ΕΝΑ ΚΟΥΣΤΟΥΜΑΚΙ...» | ΠΕΡΙ ΓΕΡΟΝΤΙΣΜΟΥ | ΝΕΑ ΚΟΜΜΑΤΑ Ή ΡΩΜΑΪΚΑ ΚΑΦΕΝΕΙΑ; | ΧΑΜΟΓΕΛΑ! | ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΡΙΝΤΖΙΠΑ | Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΜΒΡΥΚΑ ΒΛΑΣΤΟΚΥΤΤΑΡΑ | ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΣΥΝΟΜΙΛΟΥΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΦΑΣΙΣΤΑ ΕΡΝΤΟΓΑΝ | ΕΜΦΥΛΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ | Ο ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΣΜΟΣ ΩΣ ΦΕΝΑΚΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΗΘΕΙΑΣ

ΓΡΑΦΟΥΝ: Γεώργιος Κ. Τασούδης, Γ. Ε., Ιερομόναχος Μακάριος, Γεώργιος Πρίντζιπας, Παπαδόπουλος Νικόλαος, Βαρβάρα Καλογεροπούλου-Μεταλληνού, Θεοφάνης Μαλκίδης, Παπαδοπούλου Σοφία, Νικήτας Αλιπράντης

Κοινωνική επαναθέσμιση και εν Χριστώ αισιοδοξία

Ελληνισμός και κρίση αποτελούν δυο έννοιες ιστορικά συνυφασμένες. Επιφανείς Έλληνες ιστορικοί και μελετητές υποστήριξαν ότι ο ελληνισμός τελεί αντιστεκόμενος σε κάποια πρόκληση από το 1204 μ.Χ. και την τέταρτη σταυροφορία. Όχι άδικα. Άλλοι οριοθετούν την υπόψη περίοδο από το 1071 μ.Χ. και τη μάχη του Μαντζικέρτ. Επίσης, όχι αδικώς. Εδώ, με μια ευρύτερη οπτική θα λέγαμε ότι ο ελληνισμός βρίσκεται διαρκώς σε κρίσεις, μεγαλύτερες ή μικρότερες, εξωγενείς ή ενδογενείς στις οποίες άλλοτε ανταποκρίθηκε δυναμικά ενώ άλλοτε πάλι παθητικότερα.

Αυτό ας το εξετάσουμε αντλώντας δύο παραδείγματα από το λαμπρό μεσαιωνικό ελληνισμό, το λεγόμενο “βυζαντινό”. Η κρίση η οποία κλόνησε τη Ρωμανία/Βυζάντιο κατά την περίοδο των Λασκαριδών, αντιμετώπιστηκε με τρόπο καίριο, δυναμικό και αισιόδοξο, κυρίως επί των ημερών του αυτοκράτορα Ιωάννη Βατάτζη, γεγονός το οποίο συνέβαλλε τόσο στην σταδιακή εδαφική αποκατάσταση της αυτοκρατορίας όσο και στην μετέπειτα απελευθέρωση της Κωνσταντινούπολης. Αντιθέτως, οι Παλαιολόγοι δεν κατάφεραν δυστυχώς να ανταπεξέλθουν στις κρίσιμες απαιτήσεις της περιόδου τους, γεγονός το οποίο οδήγησε στην άλωση της Πόλης από τους Οθωμανούς και στον τελικό κατακερματισμό της αυτοκρατορίας.

Γενικότερα, παρά τις επάλληλες δοκιμασίες και τα σκαμπανεβάσματα ο ελληνισμός άντεξε, παγίωσε τη μοναδικότητά του, διεκδίκησε και κατέκτησε τον οικουμενικό θαυμασμό φτάνοντας με τούτα και με κείνα στο σήμερα. Ο αντίκτυπος, όμως, των κρίσεων άφησε ανεξίτηλα τα σημάδια του στον ψυχισμό μας, τη νοοτροπία του βίου μας και κατ’ επέκταση στη θεσμική μας ολοκλήρωση. Η απώλεια της αυτοκρατορίας, δηλαδή της κοσμοπολιτείας του Βυζαντίου, η διαρκής

συρρίκνωση του έθνους η οποία κορυφώθηκε με τη μικρασιατική καταστροφή, τα γεγονότα της Αιγύπτου και τα πογκρόμ της Πόλης, ο ασίγηστος καημός των αλησμόνητων πατρίδων και κυρίως της αλύτρωτης πρωτεύουσας μας, της Νέας Ρώμης – Κωνσταντινούπολης εδραίωσε εντός μας μία μόνιμη εθνική μελαγχολία και μια παθολογική εσωστρέφεια.

Οι προαναφερόμενες συνθήκες, συναριθμώντας βεβαίως σε αυτές τα 400 και σε ορισμένες περιοχές 500 χρόνια τουρκικής σκλαβιάς, μας αποστέρησαν τη δυνατότητα πραγματοποίησης ενός ήρεμου ή έντονου, γόνιμου κοινωνικού διαλόγου προκειμένου όλες οι ιδιαιτερότητες μας ως λαού αφού αντι-παρατεθούν, με την κατάλληλη εσωτερική ώσμωση, να μετεξελιχθούν σε θεσμούς. Με τη δολοφονία του Καποδίστρια, ίσως του μοναδικού κυβερνήτη ολκής που γνώρισε ο νεότερος ελληνισμός, εξανεμίστηκε και η τελευταία ελπίδα δημιουργίας αξιόπιστων θεσμών, με επακόλουθο την εγκαθίδρυση ξενόφερτων αδιύλιστων θεσμικών δανείων τα οποία δεν προέκυψαν από μια εσωτερική διεργασία, αλλά απεναντίας μας επιβλήθηκαν για υιοθεσία αδιαφορώντας φυσικά εάν ανταποκρίνονται στις ανάγκες μας.

Έτσι, λοιπόν, μετά από σχεδόν δύο αιώνες μεταπρατισμού οδηγηθήκαμε σε έναν ακόμη κλονισμό, ο οποίος φέρει τη μορφή της τρέχουσας κρίσης, η οποία χαρακτηρίζεται ως η σοβαρότερη και κρισιμότερη στην ιστορία μας.

Η κρισιμότητα της υφιστάμενης κρίσης έγκειται στο γεγονός ότι το βάρος των συνιστωσών της, το οποίο καλούμαστε να άρουμε, γίνεται δυσβάσταχτο από τους διεθνείς, αλλά και γηγενείς κύκλους οι οποίοι με καθημερινή και αδιάλειπτη προπαγάνδα προσπαθούν να μας πείσουν ότι είμαστε άκρως και αθεράπευτα προβληματικοί, γεγονός το οποίο αν και ψευδέστατο γίνεται με

τις κατάλληλες μεθοδεύσεις πιστευτό, οδηγώντας έναν ολόκληρο και πάλαι ποτέ κραταιό λαό στην παραίτηση, στην πλαδαρή αποδοχή της μοίρας του και στην αβουλία διεκδίκησης επανεισόδου του στην ιστορία, διαιωνίζοντας παράλληλα το φαύλο κύκλο της μελαγχολίας του. Ο πατέρας Γεώργιος Γρηγοριάτης έλεγε ότι «ο άρρωστος άνθρωπος κάνει άρρωστες κοινωνίες και οι άρρωστες κοινωνίες αρρωσταίνουν χειρότερα τους ανθρώπους». Πόσο καίριος λόγος... Πράγματι, εάν δεν βγούμε από αυτή την αυτοκαταστροφική φαυλότητα, σύντομα θα βρεθούμε αντιμέτωποι αν όχι τόσο με τον βιολογικό, σίγουρα με τον ιστορικό μας αφανισμό.

Αναφανδόν, φέρουμε ευθύνη για την κρίση, αλλά σε καμία περίπτωση δεν είμαστε προβληματικοί. Σε καμία περίπτωση. Ως «πάστα», ως ποιότητα, είμαστε λαός μοναδικός, με αξιοσύνη, δημιουργικότητα και πνεύμα ανησυχίας -ακόμη και υπό τις τρέχουσες νοσηρές συνθήκες- που δυστυχώς, όμως, μέχρι και τώρα δεν κατορθώσαμε να συστήσουμε θεσμούς κατάλληλους που να αγκαλιάζουν ενθαρρυντικά τούτη μας την αξιοσύνη και τη διάθεση για εξέλιξη.

Η κρίση που οδηγεί σε τολμηρή και ειλικρινή διαλεκτική δεν πρέπει να φοβίζει καθώς έτσι προοδεύουν οι θεσμοί και οι λαοί. Η κρίση, όμως, η οποία εσωτερικεύεται με τρόπο παθολογικό και επιβαρύνεται από την καταστροφική προσπάθεια των προαναφερόμενων εμπαιθών σκοπιμοτήτων να μας πείσουν ότι είμαστε προβληματικοί, εκτός του ότι τροχοπεδεί τη διάθεση μας για επιστροφή στη χάραξη της ιστορίας μας, μας ωθεί ως έθνος σε όλο και βαθύτερη απόγνωση.

Να τελειώνουμε, λοιπόν, άπαξ και διαπαντός με τούτη την αρρωστημένη μεμφιμοιρία. Αισιοδοξία χρειάζεται και μάλιστα εν Χριστώ. Διαθέτουμε όλα τα απαραίτητα σωστικά συστατικά, αυτά του ελληνισμού και κυρίως εκείνα της ορθοδοξίας, για να ξανα-συστήσουμε μια κοινωνία ευτυχίας και ευημερίας. Άλλωστε, ακόμη και υπό την παρούσα αρνητική συγκυρία, η κοινωνία μας εξακολουθεί και προσφέρει ποιοτικότερους όρους βιωτής από οποιαδήποτε άλλη δυτική.

Τα διαθέσιμα χρονικά περιθώρια στενεύουν δραματικά. Ας ποθήσουμε, λοιπόν, δια της περιεκτικής μετανοίας την εν Χριστώ αισιοδοξία. Ας αναζητήσουμε τους εξαιρετικούς του τόπου και την κοινή ενοριακή διαλεκτική και αυτό-οργάνωση μας προκειμένου να συν-καθορισθεί ο τρόπος διεκδίκησης επαναθέσμισης της κοινωνίας και του κράτους, βάσει της ιδιοσυστασίας μας και των εθνικών μας ιδιαιτεροτήτων.

Δεν είμαστε άμοιροι ευθυνών, όμως, δεν είμαστε προβληματικοί. Είμαστε ελληνορθόδοξοι και εν Χριστώ αισιόδοξοι.

Γεώργιος Κ. Τασούδης
Ποιητής – συγγραφέας
Θούριο Ορεσιτιάδας

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΩΝ ΕΚΔΟΤΩΝ

Σήμερα, ισχυρότερη από κάθε άλλη φορά, ακούγεται η φωνή που μας καλεί να υπερασπιστούμε τα δικαιώματα της πίστης μας, της πατρίδας μας και των κατοίκων της. Γιατί πατρίδα μας είναι ο λαός της. Και αυτός ο λαός είναι που τελικά θα πρέπει να επιβιώσει, εάν πρόκειται να επιβιώσει το Έθνος μας.

Η κοινωνία στην οποία ζούμε ατυχώς μετεξελίσσεται σε τοπική έκδοση-εξάρτημα του πολιτισμού της οικονομικής πραγματοποίησης, με νέους αυτοκράτορες τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα και υπόδουλους-υπηκόους όλο τον υπόλοιπο κόσμο. Αυτός ο 'πολιτισμός' ισοπεδώνει αντιστάσεις και διαμορφώνει συνειδήσεις, με κυρίαρχα γνωρίσματα: αγνωσία του ζώντος Θεού και νεοθρησκευτική ελευθεριότητα/ μειονεκτική περιφρόνηση της πνευματικής μας παράδοσης ως Ορθόδοξων και της πολιτιστικής υποδομής ως Νεοελλήνων-Ρωμηών, και αντικατάσταση με τη νοοτροπία των 'σήριαλ' για τους μεγάλους και των 'Χάρυ Πότερ' για τους μικρούς/ αλαζονεία του 'παντογνώστη' σύγχρονου μορφωμένου ανθρώπου/ άκρατη 'φυσιοκρατική' ηδονοθηρία/ αυταπάτη των ατομ(ικιστ)ικών δικαιωμάτων χωρίς ηθικές αναστολές/ άκριτος καταναλωτισμός κ.ά.

Απέναντι σε όλη αυτή τη διαδικασία, όσοι διαθέτουμε αντισώματα πνευματικής υγείας και λεβεντιάς, κοινωνικής ευαισθησίας και προσωπικής υπευθυνότητας, ρωμαϊκού ήθους πραγματικής ανθρωπιάς και αδελφότητας, ασφαλώς και οφείλουμε να αντισταθούμε. Καλούμαστε να διαμαρτυρηθούμε, να προειδοποιήσουμε, να καταγγείλουμε, να δια φωτίσουμε, να παρουσιάσουμε τον ανεξάντλητο πλούτο της δικής μας ιερής και δοξασμένης παράδοσης, να συνεγείρουμε τις αποκαρωμένες συνειδήσεις από το όποιο μετερίζι κοινωνικής θέσης κι αν βρισκόμαστε.

Η ζύμη είναι πάντοτε λίγη αλλά ζυμώνει όλο το φύραμα. Όσο φύραμα ζυμώσιμο υπάρχει περιμένει τη ζύμη του ήθους και του ύφους μας, της προσωπικής παρουσίας και της παρρησίας μας, της ζωής και των λόγων μας.

Είναι ανάγκη να στήσουμε ένα ιδιότυπο αντάρτικο ενάντια στη Νέα Τάξη που απειλεί να μας εξαφανίσει. Ένα αντάρτικο που θα είναι ικανό να τη χτυπά από κάθε πλευρά. Όσοι πιστοί.....

«Ανάξιος όποιος ξάφνου ακούει
το προσκλητήριο των καιρών
να το φυσάει ή να το κρούει
σάλπιγγα ή τύμπανο τ' ακούει
και δε λέει, "Παρών"».

Κωστής Παλαμάς

ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΦΙΛΟΤΙΜΟ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ

Πριν από λίγες ημέρες βρέθηκα τυχαία ακροατής μιας συζήτησης στον δρόμο δύο, κατά τα φαινόμενα, φίλων που είχαν κάποια αντιπαράθεση. Λέει, λοιπόν, ο ένας εκ των συνομιλητών: «Ρε φίλε, δεν έχεις καθόλου φιλότιμο», για να συνεχίσει απαντώντας στο «Γιατί;» του συνομιλητή του λέγοντας: «Καταρχήν, δεν κρατάς τον λόγο σου, είσαι άπληστος και δε σέβεσαι ορισμένα πράγματα». Δε θα είχε ιδιαίτερο νόημα να περιγράψω τη συνέχεια της συζήτησης, έτσι κι αλλιώς στη συνέχεια άλλαξα δρόμο, ωστόσο αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον ο τρόπος προσδιορισμού της έννοιας "φιλότιμο" στη συγκεκριμένη συζήτηση. Στοιχηματίζω πως, σε περίπτωση που μας ζητούσαν να ορίσουμε το φιλότιμο, ο καθένας από εμάς θα έδινε διαφορετική απάντηση, και αυτή ακριβώς είναι η "μαγεία" της όλης υπόθεσης. Πώς ορίζουμε, λοιπόν, το φιλότιμο στον 21ο αιώνα;

Διαχρονικά ο όρος έχει υποστεί πλήθος μεταβολών, με την έννοια των πολλών προσθαφαιρέσεων στο νόημά του. Προέρχεται, όπως εύκολα συμπεραίνει κανείς, από τον συνδυασμό των λέξεων φίλος και τιμή. Στα Αρχαία Ελληνικά: φιλότιμον < φιλέω και τιμή.

Η απλούστερη ερμηνεία είναι η προφανής, ο φίλος δηλαδή της τιμής, αυτός που κάνει κάτι τιμητικό. Στην Αρχαία Ελλάδα ο όρος συνδεόταν με την έννοια της τιμής, της υπερηφάνειας, της υστεροφημίας, σχετιζόταν δηλαδή με κάθε λογής ανδραγαθήματα. Οι πρώτες αναφορές στην έννοια "φιλότιμο" ως εγγενές χαρακτηριστικό του καλοκάγαθου πολίτη τοποθετούνται στους 6ο και 5ο προχριστιανικούς αιώνες μέσα από τα έργα προσωκρατικών και κλασικών φιλοσόφων. Ο Θαλής ο Μιλήσιος, ο πρώτος εκ των επτά σοφών της αρχαιότητας και ο αρχαιότερος προσωκρατικός φιλόσοφος, είχε χαρακτηριστικά: «Το φιλότιμο για τον Έλληνα είναι σαν την αναπνοή. Ένας Έλληνας δεν είναι Έλληνας χωρίς αυτό. Θα μπορούσε κάλλιστα να μην είναι ζωντανός». Αναφορές στην έννοια υπάρχουν και στην Καινή Διαθήκη, και συγκεκριμένα σε τρία σημεία στις Επιστολές του Αποστόλου Παύλου, ο οποίος, σε ελεύθερη μετάφραση, τονίζει σε ένα εξ αυτών: «Φιλοτιμούμαι να έρθω στη Ρώμη και ακόμα και να κηρύξω το Ευαγγέλιο και να σας εξηγήσω το Ευαγγέλιο».

Ας αφήσουμε όμως στην άκρη, στο πίσω μέρος του μυαλού μας αυτή την -κουραστική είναι η αλήθεια, αλλά συνάμα χρήσιμη- ιστορική αναδρομή και ας προχωρήσουμε σε πιο ουσιαστικές πτυχές της έννοιας "φιλότιμο".

Πρόκειται για μία έννοια άκρως πλαστική και ευμετάβλητη, πλήρως τροποποιήσιμη κατά το δοκούν στο μυαλό και στην ψυχή του καθενός. Κατά καιρούς εσωκλείει ακόμη και αντιφατικές ιδιότητες: ισχυρογνωμοσύνη, υπερηφάνεια, ευθιξία από τη μία και ανιδιοτέλεια, πραότητα και αλληλοσεβασμό από την άλλη. Λίγο οξύμωρο, έτσι; Φαινομενικά και κυριολεκτικά ναι, είναι οξύμωρο. (Και) Γι' αυτό όμως είναι απίστευτα δύσκολο, έως απίθανο, να οριστεί και να μεταφραστεί σε άλλες γλώσσες. Εδώ καλά-καλά εμείς δεν μπορούμε να το ορίσουμε στα ελληνικά!

Το "The Washington Oxi Day Foundation" χαρακτηρίζει το φιλότιμο ως το «Μυστικό των Ελλήνων, οι οποίοι, μεταξύ άλλων, επινόησαν τη δημοκρατία, τη σύγχρονη Ιατρική, τις ένορκες δίκες, την ελευθερία του λόγου, τα ατομικά δικαιώματα...». Όλα αυτά βέβαια εκφρασμένα μέσα στο ιστορικό πλαίσιο αξιών της κάθε εποχής. Δημόσια πρόσωπα, ελληνικής -και όχι μόνο- καταγωγής έχουν εκφράσει τις δικές τους απόψεις και τη δική τους ερμηνεία πάνω στην έννοια "φιλότιμο".

Ενδεικτικά, η Arianna Huffington έχει τονίσει πως το φιλότιμο «συνοψίζει όλα τα καλά του Ελληνικού χαρακτήρα [...]. Να μη ζεις για τον εαυτό σου και μόνο, αλλά για κάτι μεγαλύτερο από σένα». Ο Dennis Mehiel μιλώντας για το φιλότιμο έχει πει το εξής: «Οι Αρχαίοι Έλληνες είχαν την ευφυΐα να βρούν λέξεις για να περιγράψουν έννοιες με ιδιαίτερες αποχρώσεις». Τέλος, ο George Stephanopoulos έχει τονίσει σχετικά πως «είναι δύσκολο να βρει κανείς μια λέξη πιο γεμάτη με θετικές αξίες από τη λέξη "φιλότιμο". Είναι μια τέλεια λέξη».

Ωραία! Μιλήσαμε για την ιστορική πορεία της έννοιας "φιλότιμο", περιγράψαμε το οξύμωρο σχήμα που τη συνοδεύει, αναφερθήκαμε στο Oxi Day Foundation και παραθέσαμε μερικές ρήσεις σχετικά με τον όρο μας. Ας προσπαθήσουμε λοιπόν να (επαναπροσδιο)ρίσουμε την έννοια! Τι λέτε;

Αν ρωτούσατε εμένα, θα σας έλεγα πως το φιλότιμο εμπερικλείει μεν έννοιες όπως αξιοπρέπεια, τιμή, γενναιοδωρία, προθυμότητα, ανιδιοτέλεια, αυταπάρνηση και, και...αλλά αυτό που θα με εξέφραζε περισσότερο είναι να προσδιόριζα το φιλότιμο ως ένα είδος άρνησης της ηθικής σήψης, της παρακμής του αξιακού κώδικα. Ένα είδος διανοητικής και ηθικής ειλικρίνειας. Και αυτό διότι ο τελευταίος "ορισμός" έχει την ερμηνευτική επάρκεια να εξηγήσει όλα τα παραπάνω

και ακόμη περισσότερα! Αλλά φυσικά αυτός ο ορισμός είναι παράγωγο της δικής μου ψυχοσύνθεσης. Η μαγεία της έννοιας "φιλότιμο" είναι ακριβώς η μη δυνατότητα πλήρους και ικανοποιητικού ορισμού της. Στο τέλος αυτό είναι που μετράει, να ανακαλύψει ο καθένας χαμένες, κρυμμένες (ή και εμφανείς) αρετές που χαρακτηρίζουν τον ίδιο ή ο,τιδήποτε καλό γύρω του και με βάση αυτές να ορίσει το φιλότιμο.

Αδιαμφισβήτητα, όπως έχει αποδειχθεί ιστορικά, το φιλότιμο, έστω και χωρίς να μπορούμε να το ορίσουμε επακριβώς, βοηθά στη συσπείρωση, στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής. Τώρα το χρειαζόμαστε ως έθνος περισσότερο από ποτέ! Το χρειαστήκαμε στις ένδοξες περιόδους, ειρηνικές και πολεμικές, της αρχαιότητας, το χρειαστήκαμε στη λαμπρή χιλιετή πορεία της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, το χρειαστήκαμε στη διατήρηση της εθνικής μας συνοχής και πίστης κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας, το χρειαστήκαμε στην εθνική παλινόρθωση και υπεράσπιση της πατρίδας τους τελευταίους δύο αιώνες, το χρειαζόμαστε και σήμερα!

Κλείνοντας, θα είμαι απόλυτα ειλικρινής. Προσπαθώ εδώ και αρκετή ώρα, γράφοντας, σβήνοντας, ξαναγράφοντας κ.ο.κ. αυτές τις τελευταίες γραμμές, να βρω κάτι έξυπνο για να συνδέσω το φιλότιμο με το τι μπορούμε να κάνουμε ως μέλη της κοινωνίας, ως πολίτες της Ελλάδας για να έρθει η ανάπτυξη (ηθική πρωτίστως) ανόρθωση. Δεν μπορείτε να φανταστείτε πόσο δύσκολο είναι οπότε θα αρκεστώ στα εξής (κοινότυπα): Ας εφαρμόσουμε τις αξίες που πρεσβεύει η λέξη, όποιες οικειοποιείται ο καθένας μας. Είναι όμορφο και συνάμα ηθικό να προσπαθήσουμε να ζήσουμε με γνώμονα το φιλότιμο. Απλά πράγματα, καθημερινής φύσης. Ας βοηθήσουμε έναν άνθρωπο που ζητάει την ελεημοσύνη μας, ας βοηθήσουμε μία κυρία στο δρόμο που δυσκολεύεται να μεταφέρει τα ψώνια της, ας είμαστε δίκαιοι στις συναλλαγές μας, ας σεβόμαστε το διαφορετικό, την αξιοκρατία, ας προωθούμε την τιμιότητα, ας, ας, ας!

Στην τελική, ας κάνουμε το φιλότιμο ανάγκη!

Του Νίκου Παπαδόπουλου,
Φοιτητή Φιλολογίας-
Γλωσσολογίας στο ΑΠΘ

«ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΒΑΛΙΤΣΑ ΚΑΙ ΕΝΑ ΚΟΥΣΤΟΥΜΑΚΙ...»

Τα προβληματάκια στη δουλειά σε αγχώνουν ανησυχητικά, ρώτησα τη φίλη μου που ζει και εργάζεται στην άλλη πλευρά της γης. «Δεν νομίζω να είναι μόνο αυτό, είναι πιο βαθύ φοβάμαι...», μου απάντησε. Εκείνη τη στιγμή ένιωσα μια τεράστια ανακούφιση και έναν πόνο βαθύ.

Θα πιάσω να σου εξηγησώ για τον πόνο μου. Είναι αυτή η τεράστια σύγκρουση που νιώθει η ψυχή σου ανάμεσα στο «κουστούμακι» που σου φόρεσαν από μικρό. Μέσα σ' αυτό το καλοσυνταριασμένο σύνολο της ταυτότητάς σου, της αλήθειας σου, των αξιών σου, τα "πρέπει", η συνείδησή σου και ο ρόλος σου σ' αυτή τη ζωή. Έχω γνωρίσει ανθρώπους να ζουν και να χάνουν τη ζωή τους φορώντας αυτό το κουστούμακι. Είναι τα αδέρφια μου, οι φίλοι μου, το αφεντικό μου, εγώ ο ίδιος. Έχω ζήσει ανθρώπους να κάνουν πιο φανταχτερό το συνολάκι τους πίσω από θρησκείες, πολιτικές συνάξεις και ακρο-δεξιο-αριστερές συναθροίσεις. Δεν ξέρω τι είναι δυνατόν να αντισταθεί σε όλα αυτά. Αυτός είναι ο μεγαλύτερος φόβος μου.

Ψάχνω παντού στον κόσμο να βρω το αντίδοτο του φόβου μου. Λυπάμαι για τα χρόνια που έχασα, και όλο τρέχω, τρέχω. Λυπάμαι για τα χρόνια που δεν ήμουν αληθινά εγώ. Γυρνώ στον τόπο που μεγάλωσα. Στις γνωστές μελωδίες και στα σοκάκια που μάτωσαν τα γόνατά μου και στα θυμιάματα που μύρισα. Κάπου κάπου κουράζομαι. Τίποτα δε μου θυμίζει εκείνα τα χρόνια. Γεμίζω τη βαλίτσα μου και φεύγω... Αυτή τη φορά επέλεξα να αφήσω το κουστούμακι μου και να βάλω και ένα μπουφάν. Για να με ζεστάνει στα κρύα που πηγαίνω.

Μπέρδεψα πολλές φορές την αντίδραση με τον θυμό και τη μετάβαση της ευθύνης. Δεν έμαθα να ζω με λίγα και απλά. Οι βασικές λειτουργίες της κοινωνίας που μεγάλωσα ήταν η ευκολία, η ετοιμότητα στην κατηγορία, η ανευθυνότητα, η σαπίλα των ανθρώπων ενός συστήματος. Δεν έμαθα να σέβομαι το περιβάλλον και το μεταμόρφωσα σύμφωνα με τις σύγχρονες ανάγκες μου. Βρέθηκα να πεινάω εδώ στα ξένα, δεν ήξερα να φυτεύω ούτε να ζυμώνω. Μα πώς είναι δυνατόν; Θυμάμαι σαν όνειρο τη γιαγιά μου και κάτι ξεφτισμένες εικόνες σε κάποια βιβλία αλλά δεν ξέρω τον τρόπο. Απόγνωση νιώθω. Κατέληξα μόνος. Απόγνωση νιώθω. Θυμάμαι τον Θεό. Θέλω να προσευχηθώ αλλά ξέχασα πώς. Πρέπει να θυμηθώ. Ίσως να μάθω καλύτερα.

Πέρασε καιρός και φοβάμαι μήπως έκανα λάθος που άφησα τα πάντα. Αμφισβήτησα την επιλογή μου, τη δήθεν ανησυχία μου. Αν είχα τώρα το κουστούμακι μου! Πέρασα πολλές ώρες χωρίς τη βουή του κόσμου, του κινητού μου και της ασφάλειάς μου. Πονώ και κανένας ίσως δεν το κατάλαβε. Ένιωσα και νιώθω μοναξιά, κανείς δεν το άκουσε. Ατέρμονη πάλη με τον εαυτό μου. Δεν υπάρχει φως.

Αλλά να, οι θύμησες τα θυμιάματα και οι προσευχές αναβιώνουν. Έπρεπε να φτάσω εδώ για να αναγεννηθεί το εμποτισμένο DNA μου με πίστη και ελπίδα. Γεμίζω με ανακούφιση.

....Βάλε λοιπόν το μπουφανάκι που εσύ διάλεξες και προχώρα, ακούω από την άλλη άκρη της γης.....μόνο κράτα γερά τη βαλίτσα που πήρες φεύγοντας, ακούω τη φωνή της φίλης μου από την άλλη πλευρά της γης!

Γ. Ε., Ελβετία

ΠΕΡΙ ΓΕΡΟΝΤΙΣΜΟΥ

Όλοι λίγο πολύ αισθανόμαστε το αδιέξοδο που οδηγούμαστε από τη σημερινή κατάσταση της κοινωνίας. Η αγάπη μακριά από τη ζωή μας. Η αίσθηση ασφάλειας λείπει από τα μικρά μας χρόνια γιατί η οικογένεια είναι σχεδόν διαλυμένη. Οι άνθρωποι προσπαθούμε από κάπου να πιστούμε. Μια διέξοδος είναι η θρησκεία. Στην πατρίδα μας η εκκλησία από τον μεσοπόλεμο δέχθηκε μεγάλο πλήγμα. Ξενόφερτα συστήματα ιδεολογικά, ηθικολογικά μακριά από την απλή πίστη και παράδοση του λαού μας μπήκαν για να αποτελειώσουν ό,τι πνευματικό είχε μείνει. Είμαστε Έλληνες ανεξάρτητοι χαρακτήρες, ελεύθεροι. Ζούμε μέσα στο φως κλιματικά και γι' αυτό έχουμε και το πνευματικό φως της ορθοδοξίας. Το φως αυτό δημιούργησε τη γλώσσα μας και μ' αυτήν διατύπωσαν οι Άγιοι Πατέρες τα λεπτά νοήματα της θεολογίας. Βρίσκοντας κουρασμένο υλικό και πνευματικά τον λαό μας οι εκ βορρά «σωτήρες» ήρθαν να μας δώσουν με τον τρόπο τους «ξαναζεσταμένη σούπα», το δήθεν φως του ευαγγελίου. Ο Χριστός ήρθε «ίνα ζώην έχομεν εν Αυτώ». Δεν ήρθε να μας δώσει νόμους και κανόνες για μια δήθεν χριστιανική ζωή. Ήρθε να μας ανοίξει την καρδιά να αγαπήσουμε, να Τον ποθήσουμε. Ήρθαν λοιπόν οι εκ βορρά «σωτήρες», βρήκαν πρόσφορο έδαφος στα μυαλά κάποιων διανοούμενων χριστιανών και προσπάθησαν μαζί με την υλική ανασυγκρότηση του τόπου μας να μας διδάξουν τη θρησκεία τους. Ήταν άνθρωποι έντιμοι, καλοπροαίρετοι, συνεπείς σ' αυτό που δίδασκαν χωρίς ίχνος φανεράς ιδιοτέλειας και αυτό επηρέασε πολλούς πνευματικά ταλαιπωρημένους ανθρώπους να προσχωρήσουν στον νέο τρόπο θρησκευτικής ζωής. Σίγουρα υπήρχε ανεπάρκεια στους κόλπους της εκκλησίας μας αλλά αυτοί οι νέοι «ιεραπόστολοι» βλέποντας υποτιμητικά την τροφή μας Εκκλησία που δεν ανταποκρινόταν στα standards τους, έκαναν τις παραεκκλησιαστικές οργανώσεις.

Και έδρασαν για αρκετές δεκαετίες οι οργανώσεις αυτές αλλοτριώνοντας την πνευματική κατάσταση του λαού μας. Έκαναν ζημιά που ούτε η τουρκοκρατία, ούτε οι δύο παγκόσμιοι πόλεμοι, ούτε ο εμφύλιος σπαραγμός δεν μπόρεσαν να κάνουν και όλα αυτά χωρίς καμία κακή πρόθεση αλλά γιατί θέλησαν ιδεολογικά

να συμπληρώσουν το έργο της Εκκλησίας- υποτονισμένης έως ανύπαρκτης γι' αυτούς-χωρίς την απλότητα της ορθόδοξης πίστης, χωρίς καρδιά.

Συμπορεύτηκαν με την εξουσία, με τις δεξιές κυρίως κυβερνήσεις της χώρας με αποκορύφωμα τη συνεργασία τους με τη δικτατορία. Τότε κυριάρχησαν στην εκκλησία. Κάθε πράγμα έχει και τέλος. Άλλαξε η πολιτική κατάσταση, άλλαξε και η εκκλησιαστική. Άνθρωποι που μεσουρανούσαν αναγκάστηκαν να αποσυρθούν και δυστυχώς κάποιοι από αυτούς βρήκαν καταφύγιο σε μοναστήρια και κυρίως στο Άγιον Όρος. Αυτοί που πολέμησαν παλαιότερα τον μοναχισμό ως μη «παραγωγικό, ως μη έχοντα έργα ευσεβείας», αυτοί που θεωρούσαν τους μοναχούς ως τους αποτυχημένους της κοινωνίας, αυτοί αναγκάστηκαν να μπουν σε μοναστήρια. Κάποιοι προσαρμόστηκαν και μεγαλούργησαν, άλλοι όμως είχαν ανάγκη να αποδείξουν στους κύκλους από τους οποίους έφυγαν ότι δεν ακολούθησαν την «αποτυχία» στα μοναστήρια και προσπάθησαν να δίνουν το στίγμα τους ως «Γέροντες» πλέον. Η ψυχολογία, η εκκλησιολογία τους δεν άλλαξε. Ο ηθικισμός η προβολή του πνευματικού «έργου» έμειναν στα ίδια περίπου επίπεδα, τώρα όμως καπηλεύτηκαν και το κύρος που προσδίδει το ράσο και δη του Μοναχού, μάλιστα δε του Αγιορείτη. Και εδώ έχουμε το φαινόμενο του γεροντισμού.

Αυτή την εποχή έχουμε πολλές εκδόσεις πνευματικών, ασκητικών βιβλίων. Υπάρχει η στροφή προς την παράδοση. Δημιουργείται ανάγκη για καθοδήγηση των πιστών, ανάγκη για εξομολόγηση, συγχέοντας την εξαγόρευση των λογισμών ενός μοναχού με την εξομολόγηση των κοσμικών. Αναθέτουν οι Επίσκοποι το λειτουργήμα της πνευματικής πατρότητας σε πρόσωπα χωρίς πείρα, χωρίς ωριμότητα για να καλύψουν τις δήθεν ανάγκες. Οι γλυκεροί συνήθως έπαινοι για τη βοήθεια που παίρνουν τα «πνευματικά τέκνα» δημιουργούν μια αίσθηση ναρκισσισμού και απομάκρυνσης από την πραγματικότητα. Η ανάγκη για δήθεν συχνή επαφή με τον Πνευματικό δημιουργήθηκε από την έλλειψη ουσιαστικής επικοινωνίας μέσα στην οικογένεια. Νομίζουμε οι ιερείς, ότι κάνουμε πνευματικό έργο ενώ ικανοποιούμε συνήθως ψυχολογικές ανάγκες,

«καβαλάμε το καλάμι και το παίζουμε Γέροντες».

Με τη μετάφραση πολλών βιβλίων από τη ρωσική παράδοση, προσπαθούμε να μιμηθούμε συνήθειες λαών ορθοδόξων μεν στο δόγμα που είναι όμως μακριά από τη δική μας μεσογειακή παράδοση. Οι βόρειοι λαοί ζουν μέσα στο κρύο, στην ομίχλη, αναγκασμένοι να ζουν με πολύ πειθαρχία πράγμα που εμείς δεν το μπορούμε. Παρ' όλα αυτά προσπαθούμε να τους μιμηθούμε και σ' αυτήν την αρετή της υπακοής-έστω της μοναχικής, γιατί στον κόσμο υπακοή δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστεί όπως στο Μοναστήρι-την υποκαθιστούμε με την πειθαρχία. Ένας άλλος λόγος που έπιασε ο θεσμός των Στάρετς-Γερόντων είναι η ανευθυνότητα. Προσπαθούμε να αναθέσουμε τις ευθύνες μας σε κάποιον άλλον είτε πατέρας λέγεται αυτός ή πνευματικός, «Γέρων» κ.λπ. Κάθε σοβαρός άνθρωπος φέρει ακέραιη την ευθύνη των πράξεών του απέναντι στο Θεό. Η γνώμη του Πνευματικού μόνο συμβουλευτικό χαρακτήρα μπορεί να έχει. Για την ευθυνοφοβία μας μεγάλο ρόλο παίζει η τρομοκρατία που καλλιεργείται σήμερα παντού, σε πολιτικό, οικονομικό και κυρίως θρησκευτικό επίπεδο. Ψάχνουμε για σωτήρα επί της γης, για κάποιον που να πάρει την ευθύνη της σωτηρίας μας. Ένα ωραίο που άκουσα πρόσφατα είναι ότι όποιος το παίζει «σωτήρας», τη στιγμή που μόνον ο Χριστός σώζει, υποκαθιστώντας Τον, αυτομάτως γίνεται Αντίχριστος! Σωτήρ αντί Του Χριστού. Αυτό που η Εκκλησία μας μπορεί να κάνει για να αποφύγουμε αυτή την αρρώστια, είναι να μας επιστήσει την προσοχή έναντι των ευθυνών μας, απέναντι στον Χριστό και τον πλησίον. Πράγμα δύσκολο γιατί όλους μας δελεάζει η εξουσία πάνω στις ασθενείς κυρίως συνειδήσεις που πέφτουν θύματα του Γεροντισμού.

Ιερομόναχος Μακάριος

Ι. Χ. Κ. Γενέσιον της Θεοτόκου, «ΜΑΡΟΥΔΑ»

Άγιον Όρος

Παραχωρήθηκε στον κ. Γεώργιο Τασούδη για την εφημερίδα "κοινωνείν"

ΝΕΑ ΚΟΜΜΑΤΑ Ή ΡΩΜΑΪΚΑ ΚΑΦΕΝΕΙΑ;

Για να λειτουργήσει μια δημοκρατία ομαλά, ως αξία του ονόματός της, απαιτείται ύπαρξη πολιτικών κομμάτων με αίσθημα ευθύνης.

Ξέρετε κανένα;

Μήπως να φτιάξουμε εμείς; Αλλά όχι κομματικούς σχηματισμούς. Αυτά είναι φράγκικα. Να κάνουμε δικά μας Ρωμαϊκά. Να φτιάξουμε ρωμαϊκές κοινότητες.

Η Ρωμηοσύνη δεν μπορεί να είναι υπόθεση της ηλεκτρονικής γυάλας, η ρωμηοσύνη πρέπει να αγκαλιάσει τη γιαγιούλα της φτωχογειτονιάς, τον βιοπαλαιστή, τον αγωνιζόμενο Έλληνα. Έπρεπε να υπάρχει ήδη σε κάθε πόλη και χωριό τουλάχιστον ένα καφενείο Ρωμαϊκό, για να βρίσκουν οι άνθρωποι πραγματική ανάπαυση και δυο τρεις άνθρωποι δουλειά. Να μη μείνει η σκέψη μας μόνο ηλεκτρονική και χωρίς βιοτική τριβή, επειδή έτσι θα μοιάζει η όλη υπόθεση ως πολιτικό εγχείρημα που στοχεύει να χειραγωγήσει τον άνθρωπο σε μια νέα ιδεολογία συγκεκαλυμμένη από παλαίφατες πατρογονικές αξίες.

Συντακτική Ομάδα

ΧΑΜΟΓΕΛΑ!

Γιατί οι νέοι πλέον να μην χαίρονται;

Γιατί να έχουν όλοι τους κατάθλιψη;

Γιατί να ζουν σε έναν κόσμο όπου τα όνειρα δεν μπορούν να γίνουν αληθινά;

Γιατί κανείς πλέον δεν ελπίζει;

Έχουν χάσει όλοι την πίστη τους.

Κι εμείς; Τι θα γίνουμε; Θα σταματήσουμε εδώ; Θα συνεχίσουμε έτσι; Σε έναν κόσμο άχρωμο;

Ε, λοιπόν, εγώ δεν θα συνεχίσω έτσι, δεν θα συνεχίσω να στενοχωριέμαι, για το τι θα απογίνει αυτός ο κόσμος. Αλλά θα προσπαθήσω να τον αλλάξω. Θα προσπαθήσω έτσι ώστε το μέλλον αυτού του κόσμου να είναι ελπιδοφόρο. Οι νέοι να μπορούν να είναι σίγουροι πως θέλουν να βγουν στον κόσμο των μεγάλων. Αποφασισμένοι για ένα καλύτερο αύριο. Κανείς να μην φοβάται. Κανείς να μην πεινάει. Και κυρίως, οι άνθρωποι να έχουν το θάρρος να μιλήσουν, να λένε αυτό που θέλουν τη στιγμή που πρέπει. Να ζουν ευτυχισμένοι. Γιατί κανείς δεν αξίζει να είναι δυστυχισμένος, σε μια τόσο σύντομη ζωή.

Να ζούμε για την ουσία, να επαναστατούμε για την ουσία. Ο κόσμος να αποκτήσει χρώμα, ζωντάνια.

Κι αν όλα αυτά δεν γίνουν, ας φροντίσουμε εμείς οι ίδιοι στο μέλλον, όσο δύσκολη κι αν είναι η ζωή μας, να είμαστε ευγνώμονες για τα μικρά πράγματα της ζωής.

Όπως είχα διαβάσει κάπου: «Ευτυχισμένος είναι ο άνθρωπος που μέσα στη δυστυχία του βρίσκει λόγους να χαμογελάει!».

Παπαδοπούλου Σοφία

Μαθήτρια Β' Λυκείου, Έδεσσα

Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΜΒΡΥΙΚΑ ΒΛΑΣΤΟΚΥΤΤΑΡΑ

«Με τον όρο βλαστοκύτταρα περιγράφουμε ένα σύνολο από ανώριμα κύτταρα, τα οποία έχουν δύο μοναδικά χαρακτηριστικά: πρώτον πολλαπλασιάζονται με μεγάλη ταχύτητα ή και ακατάπαυστα, και δεύτερο μπορούν να διαφοροποιηθούν σε πολλούς, διαφορετικούς μεταξύ τους ιστούς. Βλαστοκύτταρα όμως ονομάζονται και άλλα είδη κυττάρων. Έτσι, ανάλογα με την ωρίμανσή τους μπορούν να διαχωριστούν σε πολλές κατηγορίες. Μπορεί να είναι: εμβρυικά, που προέρχονται από τα πρώτα στάδια της εμβρυϊκής ζωής, από τον αρχέγονο σχηματισμό, που λέγεται βλαστοκύστη (η χρήση αυτών κυρίως μας απασχολεί και προβληματίζει) ή να είναι λίγο πιο ώριμα, να βρίσκονται δηλ. στο μυελό των οστών του ανθρώπου ή να κυκλοφορούν στο αίμα, οπότε χαρακτηρίζονται ως πρώιμα κύτταρα (Αυτά μπορεί να δώσουν κύτταρα αίματος, οστικά ή χονδρικά κύτταρα, κύτταρα νευρικά ή κύτταρα του μυϊκού συστήματος).

Μια ενδιαφέρουσα κατηγορία κυττάρων μεταξύ των εμβρυϊκών και των πρώιμων είναι τα κύτταρα που προέρχονται από τον ομφάλιο λώρο των νεογνών... Τα εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα (μέχρι την 5η – 6η μέρα από τη σύλληψη – η τεχνητή γονιμοποίηση εξασφαλίζει τέτοια στους επιστήμονες – ερευνητές) δεν έχουν ακόμη «προσδιοριστεί» ποιους ιστούς (από τους περίπου διακόσιους) θα δημιουργήσουν... «υπάρχουν όμως κίνδυνοι από την αλόγιστη χρήση τους, όπως η δημιουργία νεοπλασιών, υποστηρίζουν άλλοι ερευνητές, όπως ο καθηγητής Ελευθέριος Τσιρίδης. Το σπουδαιότερο όμως, η χρησιμοποίησή τους σε διάφορα

πειράματα, όπως θα δούμε, καταστρέφουν τη ζωή, στην πρώτη και πιο δυναμική φάση της.

Οι έρευνες στα εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα άρχισαν το 1998. Τα εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα, όπως είπαμε, προέρχονται από ένα έμβρυο στο στάδιο της βλαστοκύστης, δηλ. από έμβρυο 5 ή 6 ημερών. Τότε ο αριθμός των κυττάρων είναι περίπου 100. Από τα 30-34 θα προέλθει το έμβρυο, ενώ από τα υπόλοιπα θα δημιουργηθεί ο πλακούντας. Είναι ολοδύναμα και μπορούν να δημιουργούν οποιονδήποτε ιστό του σώματος, έχουν δηλ. μεγάλη πλαστικότητα. Διαβάζουμε όμως ότι, ιδίως με τα εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα, «γίνονται χρυσές δουλειές», πουλώντας φρούδες ελπίδες για θεραπεία πάρα πολλών ασθενειών.

Έτσι διαβάζουμε: «πρώτο (λειτουργικό) έσω αυτί (λαβύρινθος) (δημιουργήθηκε) από (εμβρυϊκά) βλαστοκύτταρα» (πειράματα σε ποντικούς). – «Πρώτο βήμα για θεραπεία του συνδρόμου Down» (από εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα – «Τα βλαστοκύτταρα χαρίζουν φώς» – «Δημιούργησαν και οστά από τα (εμβρυϊκά) βλαστοκύτταρα» – «Και αιμοφόρα αγγεία από βλαστοκύτταρα» – «Εβγαλαν δόντια με βλαστοκύτταρα», κλπ, κλπ.

Όλες αυτές οι «ανακοινώσεις – επιτυχίες» στην πραγματικότητα βρίσκονται σε εντελώς πειραματικό στάδιο, γι' αυτό άλλοι έγκριτοι επιστήμονες τις αρνούνται και ζητούν να διακοπούν, όπως και οι χρηματοδοτήσεις των διαφόρων Ερευνητικών Κέντρων από τους Κρατικούς προϋπολογισμούς.

Τα αποτελέσματα π.χ. από τη χρησιμοποίηση εμβρυϊκών βλαστοκυττάρων σε ποντικούς για τη δημιουργία δοντιών δεν είχε τα αποτελέσματα που διακηρύσσουν, γι' αυτό και άλλοι ειδικοί επιστήμονες επισημαίνουν, ότι «αυτά τα δόντια (;) (που εμφανίστηκαν στους ποντικούς), δεν θα προσφέρουν καμμία καινούργια προσέγγιση ή θεραπεία». (εφημ. «Δημοκρατία» 31.07.2013). Οι έρευνες αυτές, ακόμη, ανησυχούν ιδιαίτερα τον επιστημονικό κόσμο, για το πού δηλαδή θα οδηγηθούν... «Σοκ! Βλαστοκύτταρα και κλωνοποίηση εμβρύου. Η χρήση ανθρώπινων εμβρυϊκών βλαστοκυττάρων έχει προκαλέσει πολλές αντιδράσεις... πολλοί επιστήμονες πιστεύουν, ότι η μέθοδος αυτή ανοίγει το δρόμο για την κλωνοποίηση ανθρώπων, γι' αυτό και πρέπει να απογορευτούν οι σχετικές έρευνες» (εφημ. «Δημοκρατία» 31.07.2013).

Επαναλαμβάνουμε: Σε όλους αυτούς τους πειραματισμούς πάνω στην ανθρώπινη ζωή, το αποτέλεσμα είναι η καταστροφή της ΖΩΗΣ. Και αυτό συνιστά «ύβρη» και απανθρωπιά, αφού καταστρέφεται η ανθρώπινη ζωή στην πρώτη και πιο δυναμική φάση της και μάλιστα με το πρόσχημα της επιστημονικής έρευνας, ενώ στο βάθος υπάρχει το ... χρήμα.

Όμως «είναι κάτι καλό, όταν και καλώς γίνεται», αλλά και «επιστήμη χωριζόμενη αρετής, πανουργία ου σοφία» (Πλάτων).

Βαρβάρα Καλογεροπούλου-Μεταλληνού

Πρεσβυτέρα, Αθήνα

Η επανάσταση ξεκινάει στο μυαλό σου

Ο κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΡΙΝΤΖΙΠΑΣ ΣΤΗΝ 'ΚΟΙΝΩΝΕΙΝ' ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΡΥΠΤΟΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΣ

κ. Πρίντζιπα, έχει εκτιμηθεί ως προς τον αριθμό, έστω και κατά προσέγγιση, ο τουρκικός πληθυσμός ο οποίος χαρακτηρίζεται ως κρυπτοχριστιανικός;

Βεβαίως και δεν γνωρίζουμε τον ακριβή αριθμό των εν Τουρκία Κρυπτοχριστιανών. Και δεν μπορούσε να γίνει αλλιώς, δεδομένου ότι η πίστη τους είναι κρυφή και ως εκ τούτου παραμένει γνωστή η επίσημη, η εξωτερική θρησκευτικότητα τους. Πρέπει να γνωρίζουμε ότι γνήσιος κρυπτοχριστιανισμός έχει τρία στοιχεία. 1. Κρυφή πίστη και με εξωτερικά γνωρίσματα που δεν την αποκαλύπτουν (π.χ. εικόνα καλού μουσουλμάνου). 2. Τήρηση κατά το δυνατόν της ορθόδοξης πνευματικότητας (λατρεία, προσευχή, νηστεία κλπ). 3. σύνδεση κατά το δυνατόν με την Ορθόδοξη Εκκλησία (κρυφό βάπτισμα, κρυφό μυστήριο γάμου, κρυφή συμμετοχή στα Μυστήρια). Το πρόβλημα είναι ότι σήμερα δεν είναι πολύ εύκολο να γίνουν αυτά. Πριν την ανταλλαγή οι Κρυπτοχριστιανοί (στον Πόντο για παράδειγμα) είχαν τη δυνατότητα να βρίσκονται σε επαφή, κατά κανόνα κρυφίως, με τους ιερείς των χριστιανικών χωριών, με τις Μητροπόλεις, με τις Ι. Μονές που υπήρχαν παντού. Διεσώθησαν μαρτυρίες που αποκαλύπτουν αυτή τη σχέση. Μαρτυρίες που περιγράφουν συγκλονιστικές λεπτομέρειες για τον τρόπο που οι Κρυπτοχριστιανοί προσέγγιζαν ιερείς και Μονές. Ακόμη για τις μεθόδους που χρησιμοποιούσαν οι Ι. Μονές, αλλά και οι ιερείς για να βρίσκονται σε επαφή με τους εν κρυπτώ πιστούς. Έτσι δεν είναι χωρίς εξήγηση γιατί διατηρήθηκαν οι κρυπτοχριστιανικές κοινότητες μέσα σ' ένα μουσουλμανικό περιβάλλον. Όλα αυτά εξέλειπαν με την Ανταλλαγή των πληθυσμών το 1923. Πρέπει να τονίσουμε ότι αυτή έγινε με βάση το θρήσκευμα. Οι κρυπτοχριστιανοί, ακόμη και μερικοί που είχαν φανερωθεί την περίοδο των μεταρρυθμίσεων (τανζιματ) της οθωμανικής αυτοκρατορίας, επίσης ήταν καταγεγραμμένοι ως μουσουλμάνοι. Άρα δεν υπήγουντο στο μέτρο της Ανταλλαγής. Γνωρίζουμε ότι-παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχουν αριθμητικά στοιχεία- έμειναν εκεί πολλές χιλιάδες. Πόσοι από αυτούς και τους απογόνους τους διατηρήθηκαν τελικά στην ορθόδοξη πίστη, χωρίς την παρουσία ορθόδοξων κληρικών στην περιοχή, χωρίς κατήχηση, χωρίς αγιαστικές πράξεις και πνευματική μέριμνα, δεν μπορούμε να ξέρουμε. Από ενδείξεις που υπάρχουν γνωρίζουμε ότι είναι πολλοί. Υπάρχουν οικογένειες που διατηρήθηκαν στην ορθόδοξη πίστη και έφτασαν μέχρι τις μέρες μας, που οι μετακινήσεις είναι εύκολες, και έτσι μπορούν να έρχονται σε επαφή με τη μόνη εκκλησιαστική παρουσία στην Τουρκία, στην Κωνσταντινούπολη. Μάλιστα υπάρχουν περιπτώσεις οικογενειών που μετακινήθηκαν, γι' αυτόν τον λόγο στην Πόλη και άλλες που τελικά κατέληξαν στην Ελλάδα.

Αυτός ο πληθυσμός από πού κρατάει την ιστορική του καταγωγή, από την ελληνορθόδοξη Ανατολική Ρωμαϊκή

Αυτοκρατορία ή περιλαμβάνονται σε αυτόν και καθεαυτού Τούρκοι οι οποίοι γνωρίζοντας την ορθόδοξη χριστιανική εμπειρία αποφάσισαν να την ασπαστούν;

Ο όρος «Κρυπτοχριστιανοί» αφορά στους εξισλαμισμένους ορθόδοξους Ρωμιούς που ζούσαν στην οθωμανική αυτοκρατορία, δηλαδή σε ένα ισλαμικό κράτος. Ήταν οι εξισλαμισμένοι Ρωμιοί των οποίων η προσχώρηση στο Ισλάμ ήταν επιφανειακή, ενώ διατήρησαν εν κρυπτώ την ορθόδοξη πίστη τους. Αυτή η πράξη τους ξεκινά από πολύ παλιά και φαίνεται να είναι σύγχρονη με την εμφάνιση της πολιτικής των εξισλαμισμών. Γραπτές πηγές βεβαίως έχουμε από τον 14ο αιώνα, όταν οι εξισλαμισμένοι κάτοικοι της Νικαίας το 1331 ζήτησαν και έτυχαν της εγκρίσεως του Οικουμενικού Πατριαρχείου, επί πατριάρχου Ιωάννου ΙΔ' του Καλέκα, να ζήσουν κρυπτοχριστιανική ζωή. Γι' αυτό σημείωσα και στην πρώτη απάντηση ότι ο γνήσιος κρυπτοχριστιανισμός βρίσκεται σε ενότητα με την Εκκλησία. Κανείς βεβαίως δεν αποκλείει το γεγονός να υπήρξαν και κρυπτοχριστιανοί Τούρκοι που προσήλθαν στο χριστιανισμό. Στο Νέο Μαρτυρολόγιο του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου αναφέρονται περιπτώσεις νεομαρτύρων «εξ Αγαρηνών». Υπάρχουν δύο ερμηνείες του όρου. Ή ότι πρόκειται για εξισλαμισμένους χριστιανούς που έμειναν ως κρυπτοχριστιανοί, άρα ήταν γνωστοί στο περιβάλλον ως Οθωμανοί, ή ότι πρόκειται για μουσουλμάνους που σε κάποια στιγμή της ζωής τους πίστεψαν στο Χριστό. Δεν διευκρινίζεται τίποτα στο σχετικό κείμενο του Συναξαρίου. Παραμένουν γνωστοί ως «εξ Αγαρηνών».

Σε ποιες περιοχές της Τουρκίας συναντώνται κρυπτοχριστιανοί;

Μέσα στην ιστορία και μέχρι την ανταλλαγή, δηλαδή κυρίως στην περίοδο της οθωμανικής αυτοκρατορίας, γνωρίζαμε ότι κρυπτοχριστιανοί υπήρχαν σε όλα τα μέρη όπου έγιναν εξισλαμισμοί. Κυρίως κρυπτοχριστιανικές κοινότητες υπήρχαν στην Μ. Ασία, στον Πόντο, στην Σπαθία (που σήμερα βρίσκεται στο Αλβανικό κράτος, αλλά και στην Κωνσταντινούπολη, την Κρήτη, την κυρίως Ελλάδα. Σήμερα στο τουρκικό κράτος υποθέτουμε ότι υπάρχουν κρυπτοχριστιανοί στα ίδια μέρη που υπήρχαν και κατά το παρελθόν. Βεβαίως η αστυφιλία τους έχει συγκεντρώσει σε μεγάλες πόλεις και κυρίως στην Κωνσταντινούπολη όπου ο μεγάλος πληθυσμός τους παρέχει κατάλληλες συνθήκες απόκρυψης και δυνατότητας εκκλησιαστικής ζωής.

Είναι οργανωμένοι σε εκκλησίες ή για ευνόητους λόγους κάτι τέτοιο είναι άκρως επικίνδυνο, οπότε αδιανόητο να επιχειρηθεί;

Δεν υπάρχει καμία τέτοια οργάνωση. Όσοι κρυπτοχριστιανοί υπάρχουν ζουν χωρίς να είναι οργανωμένοι σε συγκεκριμένες εκκλησιαστικές κοινότητες. Βέβαια σήμερα

που οι μετακινήσεις είναι εύκολες, οι πόλεις είναι πλήρως αστικοποιημένες και με μεγάλους πληθυσμούς είναι δυνατή η μετακίνηση προς την Κωνσταντινούπολη των πολλών εκατομμυρίων και η επαφή τους με ορθόδοξους κληρικούς.

Ο υπόψη πληθυσμός αν και ομόδοξος των Ελλήνων, των Ρώσων κ.λπ., συνειδησιακά που ανήκει, πιστεύετε ότι συντάσσεται ή δύναται να συνταχθεί, φερ' ειπείν, με τα ελληνικά ιδεώδη;

Δεν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις. Βεβαίως τον 19ο αιώνα, όταν φανερώθηκαν οι πρώτοι Κρυπτοχριστιανοί, αποκαλύφθηκε ότι μαζί με την ορθόδοξη πίστη τους είχαν διατηρήσει εν κρυπτώ και την ελληνική τους συνειδηση. Από τότε όμως ίσαμε σήμερα έχουν περάσει πολλά χρόνια και οι νεότερες γενεές έχουν μεγάλη απόσταση από τα γεγονότα αυτά. Παρά ταύτα κάποιοι τέως κρυπτοχριστιανοί που κατέφυγαν στην Ελλάδα καταγράφηκαν με τα χριστιανικά τους ονόματα, αλλά και με ελληνικά επίθετα που είχαν διατηρήσει. Θα πρότεινα να μείνουμε σ' αυτά. Άλλα στοιχεία για το ζήτημα αυτό δεν έχουμε.

Αληθεύει ότι σε περιοχές του Πόντου, πέραν της ορθόδοξης πίστης εξακολουθούν να τηρούνται τα ελληνικά πολιτιστικά έθιμα καθώς και ότι ομιλείται μια διάλεκτος με αρχαία ελληνική ρίζα;

Αυτό είναι αλήθεια. Πρέπει να δεχθούμε ότι ο πολιτισμός δεν γνωρίζει τα όρια που θέτουν τα κράτη και γι' αυτό επιδρά στους λαούς χωρίς διακρίσεις εθνικές. Το βλέπουμε αυτό στη μουσική και στους χορούς. Το ίδιο συμβαίνει και με τη γλώσσα. Αυτά τα πολιτιστικά στοιχεία σε καμία περίπτωση δεν μαρτυρούν και την ύπαρξη άλλης εκτός της τουρκικής εθνικής συνειδησης. Π.χ. οι εξισλαμισμένοι που διατήρησαν την ελληνοφωνία τους έχασαν την εθνική τους συνειδηση όπως οι Βαλαάδες στη Μακεδονία, οι Τουρκοκρητικοί και οι Οφλήδες στον Πόντο. Αντίθετα με τους Κρυπτοχριστιανούς που η διατήρηση της πίστεως είχε συνακόλουθο και τη διατήρηση της ελληνικότητάς τους. Στον Πόντο πραγματικά μέχρι σήμερα εξακολουθούν να μιλούν την ποντιακή διάλεκτο που έχει αρχαιοελληνικές ρίζες.

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι, κομμάτι της Ρωμανίας ζει στα υπόγεια της Τουρκίας;

Αυτό είναι το μυστήριο της υποθέσεως. Ίσως όταν έλθει το πλήρωμα του χρόνου να τρίβουμε τα μάτια μας.

Μήπως η πίστη, ο οραματισμός των φαναριωτών, του Ίωνα Δραγούμη και του Θανάσουλα ότι η Οθωμανική Αυτοκρατορία θα μπορούσε να ηττηθεί εκ των έσω, με την κατάληψη όλων των νευραλγικών θέσεων από τους ελληνορθόδοξους, δεν ήταν και τόσο ουτοπικός;

Στα ονόματα αυτά θα προσθέσω και τον Αθανάσιο Σουλιώτη- Νικολαΐδη. Πιστεύω ότι το όραμα αυτό ήταν μια ουτοπία. Κι αυτό φάνηκε όταν στις αρχές του 20ου αιώνα κατέλαβαν την εξουσία οι Νεότουρκοι (1908) έδωξαν σταδιακά όλους τους Έλληνες από τις διοικητικές θέσεις που κατείχαν και από τη Βουλή. Η πράξη αυτή έδειξε ότι υπήρχε χάσμα μέγα μεταξύ της κυρίαρχης εθνότητας και με τις άλλες και κυρίως με τους Έλληνες και αυτό γίνεται μεγαλύτερο και λόγω της ιστορία, αλλά και λόγω της διαφοράς της θρησκείας.

Αυτός είναι ένας από τους διαχρονικούς φόβους των Τούρκων; Εκεί μπορεί να αποδοθεί και η εσωστρέφεια των Τούρκων καθώς και η καταστρατήγηση τόσο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όσο και των θρησκευτικών ελευθεριών στη γείτονα; Στο φόβο δηλαδή μήπως τυχόν απελευθέρωση των υπόψη δικαιωμάτων θα προκαλέσει και ραγδαίες εξελίξεις στις γενικότερα εύθραυστες εσωτερικές και εξωτερικές ισορροπίες της;

Αυτό είναι σωστό. Οι Τούρκοι, σύμφωνα με τις στατιστικές που έχουν γίνει, είναι ουσιαστικά μειονότητα στη χώρα τους. Γι' αυτό είναι αντίθετοι σε κάθε τι που θα επέτρεπε την εμφάνιση ετεροτήτων και κυρίως θρησκευτικών. Αυτό πιστεύω ότι τους οδηγεί στην παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των μειονοτήτων.

Ποιος κοινός οραματισμός κρατάει σε συνοχή μια τόσο αντιφατική κοινωνία όπως είναι η τουρκική;

Νομίζω πως δεν υπάρχει κάποιο όραμα κοινό για το μέλλον αυτής της χώρας κι ούτε πρόκειται για καμία συνοχή. Υπάρχει μια τάξη πραγμάτων που έχει επιβληθεί δυναμικά από το κυρίαρχο πολιτικό περιβάλλον και εξακολουθεί να λειτουργεί με διάφορους τρόπους. Στον τομέα της θρησκευτικής ελευθερίας, ο οποίος αφορά στους Κρυπτοχριστιανούς, η Τουρκία επισήμως μπορεί να είναι λαϊκό κράτος και θεωρητικά να αναγνωρίζεται θρησκευτική ελευθερία στους πολίτες της,

όμως υπάρχουν μηχανισμοί που τελικά ακυρώνουν αυτό το δικαίωμα. Αυτή είναι και η αιτία μέχρι σήμερα της μη αποκαλύψεως των κρυφών χριστιανών, όσων υπάρχουν.

Κλείνοντας θα ήθελα να σας ρωτήσω εάν βλέπετε να πραγματοποιούνται γενικότερες ανακατατάξεις στη γείτονα με αφορμή πάντα και τους υπόψη πληθυσμούς.

Δεν είμαι σε θέση να μιλήσω για το θέμα αυτό. Γνωρίζω, όπως και πολλοί άλλοι, ότι υπάρχει μια τέτοια συζήτηση και μια τέτοια αναμονή. Όχι μόνο για την Τουρκία αλλά και για όλη την Ανατολική Μεσόγειο. Ήδη η κινητικότητα αυτή γίνεται πιο έκδηλη με το ζήτημα των Κούρδων. Για τα άλλα δεν διαβλέπω κάποια εξέλιξη.

κ. Πρίντζιπα, σας ευχαριστώ πολύ!

Η συνέντευξη δόθηκε στον κ. Γεώργιο Τασούδη

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΣΥΝΟΜΙΛΟΥΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΦΑΣΙΣΤΑ ΕΡΝΤΟΓΑΝ

1. Η προπαγάνδα της δήθεν «λύσης»

«Ευνοχισμένοι διανοούμενοι, μικροί ανίκανοι και τυφλοί κυβερνήτες», γράφει ο Γιώργος Σεφέρης. Οι στιγμές που περνάμε είναι δύσκολες, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο. Πέραν από τη γνωστή κατάσταση στην Μνημονιακή πρώτη, όπου μόνο ψήγματα εθνικής κυριαρχίας υφίστανται, τούτες τις μέρες στη δεύτερη προετοιμάζεται η εξαφάνισή της.

Η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας σε συνεργασία με την αντίστοιχη της Ελλάδας, με βιασύνη που φανερώνει ΕΚΒΙΑΣΜΟ, λένε ότι διαπραγματεύονται τη «λύση» της Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας στη βάση Αρχών, του Διεθνούς Δικαίου, του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου και των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.....

Καλλιεργείται δηλαδή η εντύπωση στον Ελληνισμό ότι υπάρχει μια καλή Διζωνική Δικονομική Ομοσπονδία, συμβατή με το Διεθνές και το Ευρωπαϊκό Δίκαιο, με την οποία θα αποκτήσουν κράτος οι Τουρκοκύπριοι της μειοψηφίας στο οποίο θα είναι η διοικούσα κοινότητα, ισότιμη πολιτικά προς την πλειοψηφούσα Ελληνοκυπριακή κοινότητα και ταυτόχρονα θα αποκατασταθούν και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα όλων των προσφύγων. Αυτό όμως είναι το ψέμα και η απάτη.

2. Συνομιλητές και Συνέταιροι του φασίστα Ερντογάν

Μπορεί να υπάρξει «λύση» για την Κύπρο για τον Ελληνισμό, δίκαιη και ανάλογη της ιστορίας, με βάση τη Διζωνική Δικονομική Ομοσπονδία στη βάση των Αρχών του Διεθνούς Δικαίου και του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου, ή συζητείται η απεμπόληση των Δικαιωμάτων και η επίκληση Αρχών που γίνεται για να εξαπατηθεί ο λαός μας;

Έτσι η επίκληση Αρχών οι οποίες θα διέπουν τη «λύση», στοχεύει να προλαμβάνει αντιδράσεις και να επιτρέπει στη διαχείριση

του Κυπριακού ως θέματος διακοινοτικής διαφοράς και όχι ως θέματος Διεθνούς, εισβολής, κατοχής, ευνοώντας έτσι την δημιουργία συνθηκών που θα διευκολύνουν και θα δικαιολογήσουν την αποδοχή της «λύσης» αυτής και την απεμπόληση των Δικαιωμάτων που θα προϋποθέτει.

Καμία δέσμευση για τον κατοχικό στρατό, για τους εποίκους, για την «εισβολή» της φασιστικής Τουρκίας και στο ελεύθερο ελληνικό κομμάτι και βεβαίως κατάλυση εκ των προτέρων της Κυπριακής Δημοκρατίας την οποία δεν αναγνωρίζει η Τουρκία!

Έτσι νομιμοποιείται η στρατιωτική εισβολή κράτους -μέλους του ΟΗΕ σε βάρος άλλου κράτους -μέλους και τα παράγωγα της σε ότι αφορά τη συρρίκνωση της κυριαρχίας του κράτους, και τη βίαιη αλλοίωση του δημογραφικού χαρακτήρα της Κύπρου, επιβάλλονται ρατσιστικές συμπεριφορές και διακρίσεις, απαγορεύεται η επιστροφή των προσφύγων στις εστίες τους και εκατοντάδες άλλα ζητήματα που μένουν ανεκπλήρωτα και αδικαιώτα.

3. Οι Δολοφόνοι του Σολωμού Σολωμού και του Τάσου Ισαάκ, οι συνομιλητές τους για τη «Λύση»!

Η αναφορά της «Πορείας Μνήμης Ισαάκ και Σολωμού», της πρωτοβουλίας για την απόδοση δικαιοσύνης για τις δολοφονίες από το κατοχικό καθεστώς των συμπατριωτών μας το 1996, είναι αποκαλυπτική και δεν έχει διαψευστεί.

Ο συνομιλητής των προπαγανδιστών της «Λύσης», δηλαδή της νομιμοποίησης και κατοχής της φασιστικής Τουρκίας επί της Κύπρου, είναι ο Χαλίλ Σατραζάμ, συνταγματάρχης εν αποστρατεία και σύμβουλος του εκπροσώπου των κατακτητών Ακιτζή, για θέματα ασφαλείας. Ο Σατραζάμ, σύμφωνα με την κατάθεση του ψευτοπυργού και αυτοπυργού για τη δολοφονία του Σολωμού Κενάν Ακίν, είναι αυτός που έδωσε την εντολή για το έγκλημα.

Λίγους μήνες πριν, τόσο στη Θεσσαλονίκη όσο και στο Παραλίμνι, στο μνημόσυνο των Ισαάκ και Σολωμού, με συγκίνησε η συνάντησή μου με την αδελφή και την κόρη του δολοφονημένου από τους Τούρκους εισβολείς Τάσου Ισαάκ. Μαζί με τον Σολωμού Σολωμού, ο Ισαάκ αποτελεί έναν από τους νέους μάρτυρες που μνημονεύουν τη φασιστική κατάσταση εδώ 43 χρόνια στην Κύπρο. Η κόρη του Τάσου στη συνάντησή της με τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας ζήτησε το αυτόνομο. Να βρεθούν οι δολοφόνοι και να αποδοθεί δικαιοσύνη. Και μαζί με την Αναστασία Ισαάκ όλοι εμείς ζητάμε να βρεθούν, να συλληφθούν και να καταδικαστούν οι δολοφόνοι του Τάσου και του Σολωμού.

4. Αντί επιλόγου

Είναι εντυπωσιακό το γεγονός ότι στην Ελλάδα και την Κύπρο (θα) συνομιλούν και θα συνεταιριστούν με το φασίστα Ερντογάν για να «λύσουν» το Κυπριακό. Από τις Κυβερνήσεις μέχρι τα λεγόμενα πολιτικά κόμματα και τις αποκαλούμενες αντιπολιτεύσεις.

Είναι ασύλληπτη πολιτική πράξη, ασύμβατη με την Ελληνική Ιστορία Αντίστασης, να συζητούν με το Σουλτάνο, ΝεοΟθωμανό, Κεμαλικό Ναζί, Ερντογάν και τους πασάδες του.

Ουσιαστικά πάει να επιβληθεί στην Κύπρο μία διαρκής «αξιολόγηση» για να μιλήσω με όρους Μνημονίου, με όρους Τουρκικού Φασισμού και Χούντας που θα ανοίξει νέα «κεφάλαια» στη Θράκη, στο Αιγαίο, στην Αθήνα. Όμως «είν' αρκετό να πούμε όλοι από μια φορά στη ζωή μας ένα «όχι», όπως γράφει ένας από τους μεγαλύτερους ποιητές μας, ο εξ Αμμοχώστου Κώστας Μόντης.....

Θεοφάνης Μαλκίδης
Δρ. Κοινωνικών Επιστημών
Αλεξανδρούπολη

ΕΜΦΥΛΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ

Αγαπητοί,

Ο καθηγητής κοινωνιολογίας κ. Νικήτας Αλιμπράντης του ΔΠΘ ζητά να συνυπογράψουμε αυτό το κείμενό του, για τις έμφυλες ταυτότητες. Όσοι συμφωνείτε μπορείτε να στείλετε το όνομά σας στον ίδιο, στην ηλεκτρονική του διεύθυνση: dalibrantis2002@yahoo.gr

Συντακτική Ομάδα

Αθήνα 2 Φεβρουαρίου
Πρός τον υπουργό παιδείας έρευνας και
θρησκευμάτων
Κύριο Κωνσταντίνο Γαβρόγλου

Αίτηση ανάκλησης της υπουργικής εγκυκλίου (αρ. πρωτ. Φ20.1/220482/Δ2, 23-12-2016) με θέμα Υλοποίηση στα γυμνάσια Θεματικής Εβδομάδας με τίτλο 'Σώμα και ταυτότητα' ως προς τον άξονα 'Εμφυλες ταυτότητες'.

Οι υπογράφοντες καθηγητές Πανεπιστημίων, άνθρωποι των γραμμάτων και γονείς λάβαμε γνώση της εγκυκλίου του Υπουργού Παιδείας που περιλαμβάνει και 'διαφωτιστικά' μαθήματα για την σεξουαλικότητα. Έχοντας γνωρίσει τον «Διαφωτισμό» της Δύσης και το σημερινό υπαρξιακό κενό της που παίρνει οποιοσδήποτε κατευθύνσεις γιατί δεν έχει πυξίδα, διαμαρτυρόμαστε για το δήθεν προοδευτικό κείμενο που ουδετεροποιεί την διάκριση των φύλων, με γνωστά αλλ' εκπληκτικά αίολα 'συνθήματα', όπως «βιολογικό και κοινωνικό φύλο» [βλ. της Simone de Beauvoir «η γυναίκα δεν γεννιέται, γίνεται» (κοινωνικά)], «αποδομώντας τα έμφυλα στερεότυπα» (!), «Φύλο, σεξουαλικός προσανατολισμός και ανθρώπινα δικαιώματα», «Ομοφοβία και τρανσφοβία στην κοινωνία και το σχολείο!» Επειδή υπάρχει κίνδυνος να προωθηθούν διαστροφικές

τάσεις στα νεαρά άτομα, ζητούμε επειγόντως να ανακληθεί η εγκύκλιος και επομένως να αποσυρθεί από την διακίνησή της στα σχολεία.

Επίσης θεωρούμε πώς ο διαχρονικός συνολικός ελληνικός πολιτισμός αναδεικνύει το απερίγραπτο κάλλος και την μοναδική σημασία σχέση ανδρός και γυναίκας ως έρωσ προσώπων και όχι ως βιολογικών σεξιστικών αντικειμένων. Ο άνδρας και η γυναίκα αποτελούν τα δύο ήμισυ της καθόλου ανθρωπίνης φύσεως και μόνον η καθολική, σωματική, ψυχική, πνευματική, ένωση τού ανδρός και της γυναίκας καθιστά ολόκληρο τον άνθρωπο και δημιουργεί κοινωνία προσώπων και πολιτών ελευθέρων. Οι ομοφυλικές σχέσεις όσο και αν υποχρεούμεθα να τις σεβαστούμε ως ελεύθερη επιλογή συμπολιτών μας, όμως ως επιστήμονες γνωρίζουμε πώς αδυνατούν να πραγματοποιήσουν την ανθρωπινή φύση στην πληρότητα τής προσωπικής !

ετερότητας και εγκλωβίζουν κυριολεκτικώς την ανθρωπινή ψυχή στην πραγματική "ομοφοβία", "ρατσισμό", ανδρών η γυναικών πού επιλέγουν να περιοριστούν στην μισή ανθρωπινή φύση. Γι' αυτό αρνούμεθα τα παιδιά μας να γίνονται αντικείμενο ομοφυλοφιλικής προπαγάνδας από την νεαρή τους ηλικία αντίθετα με την φυσιολογική τους πνευματική και ψυχοσωματική ανάπτυξη. Κανείς δεν δικαιούται να επεμβαίνει με πρόσφατα ιδεολογήματα στον χώρο της

παιδικής ψυχής και ψυχολογίας ερήμην μάλιστα των γονέων.

Συμπερασματικά, ως γονείς, δεν δεχόμαστε την ισοπέδωση των σεξουαλικών επιλογών και επικαλούμεθα την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) που, αναγνωρίζοντας την ελευθερία της εκπαίδευσης, δίνει το δικαίωμα στους γονείς να εξασφαλίζουν την εκπαίδευση και την διδασκαλία των παιδιών τους σύμφωνα με τις πεποιθήσεις τους, δηλαδή με τις βιοθεωρητικές αντιλήψεις τους, που ανήκουν στο πεδίο των φιλοσοφικών πεποιθήσεων (άρθρο 2 του Πρώτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ). Κατά συνέπεια, δηλώνουμε ότι, αν δεν ανακληθεί άμεσα το αναφερθέν τρίτο τμήμα της εγκυκλίου, θα απαιτήσουμε, σύμφωνα με την νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου δικαιωμάτων του ανθρώπου (ΕΔΔΑ) (π.χ. υπόθεση Folgero), έγκαιρη απαλλαγή των παιδιών μας από την σχετική διδασκαλία της θεματικής εβδομάδας και ελπίζουμε να μην υπάρξει από τους εκπαιδευτικούς αντίρρηση στο αίτημα απαλλαγής· σε αντίθετη περίπτωση, θα αναγκασθούμε να καταφύγουμε στην δικαιοσύνη, ζητώντας την άμεση αναστολή εφαρμογής του κειμένου, επικαλούμενοι την άμεση εφαρμοστικότητα (self executing) των αποφάσεων του ΕΔΔΑ.

Νικήτας Αλιμπράντης

Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου
Στρασβούργου πρ. Καθηγητής Δημοκρίτειου
Πανεπιστημίου Θράκης Δεξαμενής 12 14563

Ο ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΣΜΟΣ ΩΣ ΦΕΝΑΚΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΗΘΕΙΑΣ

O tempora o mores! Το Υπουργείο Παιδείας συμπαρασυρόμενο, εναρμονιζόμενο ή ταυτιζόμενο με τις προοδευτικές τάσεις όπως αυτές συλλαμβάνονται και διασπείρονται από τις διάφορες εξ εσπερίας δεξαμενές σκέψης (think tanks), ΜΚΟ κ.α. ιδρύματα "πρωτοπορίας" και υιοθετούνται από τους κατά τόπους κι όπου γης ασθμαίνοντες μιμητές των, τους οποίους κάποια "τύχη" πολιτική τους έφερε να στελεχώσουν θεσμικές επιτροπές συμβουλευτικού χαρακτήρα, έσπευσε με εγκύκλιο του να εφαρμόσει την περίφημη πλέον θεματική εβδομάδα για τις έμφυλες ταυτότητες κ.λπ.

Στο υπόψιν πρόγραμμα οι έφηβοι μας θα έχουν την ευκαιρία να διδαχτούν, άραγε

από ποιους (:), ότι το βιολογικό φύλο δεν καθορίζεται με τρόπο φυσικό ή πόσο μάλλον από τον Θεό, αλλά αποτελεί κοινωνικό κεκτημένο, ότι οι ομοφυλικές σχέσεις διόλου μειονεκτούν έναντι των παραδοσιακών ετερόφυλων κι άλλες πολλές καινοφανείς αναγνώσεις των περί ατομικών δικαιωμάτων και κοινωνικής ωριμότητας ζητημάτων. O tempora o mores!

Όλα αυτά αποτελούν απόρροια της απώλειας της πίστης μας, της έλλειψης δηλαδή εμπιστοσύνης, στα ιδανικά και τις αλήθειες μας. Αποτελούν μπάλωμα του εν λόγω κενού.

Έτσι, μετά από 200 χρόνια θεσμικού μεταπρατισμού και αλλοτρίωσης ήρθε ο καιρός κάτι αντίστοιχο να ζήσουμε και με

τη συλλογική μας ηθική, του κοινού τόπου επαλήθευσης του βίου μας.

Ως εκ τούτου, σε τέσσερα χρόνια από σήμερα, το 2021, Θεού θέλοντος και καιρού επιτρέποντος, θα έχουμε το θλιβερό προνόμιο να πανηγυρίσουμε την επέτειο της παλιγγενεσίας του έθνους, -τι σημειολογία!- μέσω της ολικής αναστροφής της ταυτοπροσωπίας του και της αντικατάστασης των παραδοσιακών με τα νέα ήθη.

Εκτός κι αν βέβαια σταθούμε πάλι τυχεροί να ζήσουμε, μέσω μιας κρίσης ειλικρινίας, αλλή μια ανατροπή των διαφαινόμενων.

ΓΚΤ

Κοινωνει(ν)κά

-ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ; ΝΑ ΧΤΙΣΟΥΜΕ ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΟΛΗ.

Τι να κάνουμε; Αυτό που δεν έγινε το 1997. Να χτίσουμε μία νέα πόλη.

Τότε, παρ' όλη την πλειοψηφία του κοινοβουλίου, μικροί, παράξενοι άνθρωποι το εμπόδισαν.

Να το κάνουμε σήμερα.

Να κοσμήσουμε την ακτή του Δημόκριτου αρχίζοντας από το ανατολικό της άκρο, δίπλα στην Μαρώνεια.

Η έννοια της πόλης είναι συνώνυμη της έννοιας του Έλληνα. Αυτή είναι η κληρονομιά

μας. Οι λαοί που θέλουν να επιστρέψουν στην ιστορία ως πρωταγωνιστές χτίζουν νέες πόλεις.

Αυτό έκαναν στην Παλιγγενεσία 200 χρόνια πριν.

Αυτό θα κάνουμε στην νέα Παλιγγενεσία.

Μιχάλης Χαραλαμπίδης
(Μιλώντας στην
Αλεξανδρούπολη)

Αθήνα

polis-agera.blogspot.gr

-ΤΟ «ΟΧΙ» ΚΑΙ ΤΟ ΓΙΑΤΙ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΙΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΓΡΟΤΕΣ ΤΟΥ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ

Με ανακοίνωσή τους, ο Κτηνοτροφικός Σύλλογος και ο Αγροτικός Σύλλογος Κάτω Νευροκοπίου Δράμας παίρνουν θέση απέναντι στις δρομολογούμενες κινητοποιήσεις. Η ανακοίνωση έχει ως εξής: «Παρατηρούμε με ιδιαίτερη προσοχή τις δηλώσεις και κινήσεις των συναδέλφων μας ανά την Ελλάδα που ετοιμάζουν κινητοποιήσεις δικαίως διαμαρτυρόμενοι για τα επώδυνα μέτρα που μας εξώθησαν σε φτώχεια και μιζέρια. Παρόλα αυτά πριν προβούμε σε αποφάσεις για την στάση που θα επιδείξουμε οριστικά θα θέλαμε να κάνουμε γνωστά τα παρακάτω:

Η θηλιά που μπήκε στον λαιμό μας και σφίγγει μέρα με τη μέρα δεν είναι μόνο κλαδική. Μπορεί αγρότες, κτηνοτρόφοι και αλιείς να μπήκαν πρώτοι από όλους στο στόχαστρο των

μέτρων που ήδη εφαρμόζονται αλλά κινητοποιήσεις και αγώνες πρέπει να δώσει όλη η κοινωνία μαζί. Αρνούμαστε να παίξουμε το παιχνίδι του κοινωνικού αυτοματισμού που οι «κακοί» και «τεμπέληδες» άνθρωποι της παραγωγής και του μόχθου ταλαιπωρούν την υπόλοιπη κοινωνία. Καλούμε λοιπόν όλους τους Έλληνες να δώσουμε μαζί τον αγώνα για μια ζωή με δικαιοσύνη και αξιοπρέπεια που αρμόζουν σε κάθε ελεύθερο άνθρωπο.

Οφείλουμε πρωτίστως όλοι οι άνθρωποι του Πρωτογενούς Τομέα να καθαρίσουμε τον χώρο από αυτούς που βάζουν πρώτα και πάνω από όλα επιδιώξεις προσωπικές ή κομματικές...».

Περισσότερα: <http://www.yraithros.gr/to-oxi-kai-to-gia-ti-apenanti-stis-kinitopoi-i->

-ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΜΟΔΑ ΤΗΣ ΚΑΠΟΕΪΡΑ! ΜΕΓΑΛΟΣ ΨΥΧΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ!

Καποείρα: μια αφρικανική τελετουργία σε βραζιλιάνικη έκδοση. Έχουμε πια πλημμυρίσει από γυμναστικές ύποπτες που υποκρίπτονται θρησκευτικές ανατολικές όπως η γιόγκα με τις διάφορες εκδόσεις της: πιλάτες κ.λ.π. Μία ακόμη «γυμναστική» με σαφές θρησκευτικό υπόβαθρο αφού βασίζεται σε αφρικάνικο τελετουργικό χορό είναι το πολύ επικίνδυνο συνοθύλευμα χορού, πολεμικής τέχνης, φιλοσοφίας,

προσευχής, γυμναστικής, ακροβασίας, μουσικής ακούει στο όνομα Καποείρα. Υπάρχουν ακόμη και τμήματα για μικρά παιδιά όπου ανυποψίαστοι γονείς τα οδηγούν χωρίς να γνωρίζουν ότι ένα λάκτισμα ή μία κεφαλιά Καποείρα μπορεί να «τα αφήσει και στον τόπο».

<http://www.agioskosmas.gr/sindesmos.asp?issue=130&artid=4420>

-ΔΕΝ ΘΑ ΑΦΗΣΟΥΜΕ ΝΑ ΠΕΡΑΣΕΙ Ο ΣΟΔΟΜΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ. [ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ]

Γονείς! Η κατάσταση έχει φτάσει στο απροχώρητο! Σκεφθείτε τι ψυχολογικά προβλήματα θα προξενηθούν στο μέλλον στα παιδιά αυτά που θα θελήσουν να αλλάξουν το φύλο τους, αλλά και το γεγονός ότι δεν θα μπορούν τα παιδιά αυτά να δημιουργήσουν οικογένεια και να φέρουν στον κόσμο απογόνους. Έγκριτοι επιστήμονες επισημαίνουν τον κίνδυνο σοβαρών ψυχολογικών διαταραχών και άλλων προβλημάτων σε περίπτωση που διαταραχθεί η φυσική ταυτότητα του φύλου.

Θα θέλατε ποτέ τα παιδιά σας να ζουν χωρίς να ξέρουν αν είναι άνδρες ή γυναίκες και να έχουν υποστεί εκφυλιστική στειρώση;

Αντιδράστε μέσα από τους Συλλόγους Γονέων και Κηδεμόνων, Επιστημονικούς Φορείς, Ενώσεις Γονέων στα εκφυλιστικά φαινόμενα του Υπουργείου Παιδείας.

Το διαβάσαμε στο: http://yiorgos-thalassis.blogspot.com/2017/01/blog-post_188.html

**ΣΤΕΙΛΕ ΜΑΣ ΤΟ ΑΡΘΡΟ ΣΟΥ.
ΓΡΑΨΕ ΜΑΣ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΣΟΥ.**

email: koinwnein@gmail.com